

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

Názov subjektu	Východoslovenská distribučná, a.s.
Ku kapitole, odseku	Článok 7 ods. 3 Článok 7, vloženie ods. 4
Znenie pripomienky 1	<p>Návrh na nasledovné znenie odsekov 3 a 4</p> <p>(3) Operatívne riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy na vymedzenom území sa vykonáva formou</p> <p>a) priameho riadenia, teda bezprostredným vydávaním priamych príkazov riadeným elektroenergetickým zariadeniam alebo vydávaním povelov prostredníctvom diaľkového ovládania alebo riadenia,</p> <p>b) nepriameho riadenia, to znamená vydávaním príkazov riadeným elektroenergetickým zariadeniam prostredníctvom podradeného dispečingu. Na nepriamo riadený subjekt je podradený dispečing oprávnený vydávať príkazy iba s predchádzajúcim súhlasom nadradeného dispečingu. Vo výnimočných prípadoch, pri ktorých hrozí nebezpečenstvo vzniku veľkých materiálnych škôd alebo v prípadoch ohrozenia životov a zdravia osôb, vydáva podradený dispečing príkazy priamo a následne informuje nadradený dispečing.</p> <p>(4) Operatívne riadenie prevádzky elektrizačnej sústavy sa vykonáva prostredníctvom hlasovej komunikácie, diaľkového riadenia alebo prostredníctvom autorizovaných elektronických komunikačných a riadiacich systémov zabezpečujúcich jednoznačnú identifikáciu používateľa, preukázateľnosť komunikácie, auditnú stopu a potvrdenie vykonania požadovanej operácie. Všetky použité komunikačné systémy musia okrem uvedených vlastností zabezpečovať úplnú archiváciu obsahu komunikácie.</p>
Odôvodnenie pripomienky	<p>Navrhované doplnenie reflektuje technologický rozvoj a digitalizáciu procesov v elektroenergetike, kde sa v praxi čoraz viac využívajú autorizované elektronické systémy a elektronické workflow (napr. OMS systémy, elektronické povelovanie, digitálne potvrdenia vykonania manipulácií a pod.).</p> <p>Súčasná technológia umožňuje zabezpečiť:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jednoznačnú identifikáciu používateľa, 2) auditnú stopu, 3) časové pečiatky, 4) archiváciu komunikácie, 5) potvrdenie vykonania operácie, 6) vysokú mieru dohľadateľnosti a preukázateľnosti komunikácie. <p>Cieľom návrhu nie je nahradenie existujúcich bezpečnostných princípov dispečerského riadenia, ale explicitné doplnenie možnosti využívania moderných autorizovaných elektronických systémov pri zachovaní všetkých požiadaviek na bezpečnosť a jednoznačnosť operatívneho riadenia.</p>
Stanovisko SEPS	<p>Navrhované doplnenie odráža súčasný technologický rozvoj v energetike. Pre dispečerské riadenie sa bežne využívajú aj spôsoby komunikácie navrhované v doplnení Dispečerského poriadku spoločnosťou Východoslovenská distribučná, a.s. Nakoľko návrh reflektuje štandardné formy komunikácie používané v súčasnosti, prípadne formy komunikácie</p>

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

	s predpokladom využitia v blízkej budúcnosti považujeme za osožné doplnenie textu do Dispečerského poriadku v plnom znení.
Akceptácia	Akceptované

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

Názov subjektu	SAPI - Slovenská asociácia udržiavateľnej energetiky
Ku kapitole, odseku	Článok 8 ods. 2 písm. d)
Znenie pripomienky 1	V článku 8 ods. 2 navrhujeme vypustiť písmeno d) v celom rozsahu.
Odôvodnenie pripomienky	<p>Navrhované ustanovenie zavádza nový nástroj operatívneho riadenia elektrizačnej sústavy označený ako „plán prerušenia výroby“, ktorého deklarovaným účelom je riešenie problémov výkonovej bilancie elektrizačnej sústavy spôsobených vysokou neplánovanou výrobou, najmä z obnoviteľných zdrojov energie.</p> <p>Napriek tomu, že ide o nástroj, ktorého praktickým dôsledkom má byť obmedzovanie alebo prerušovanie výroby elektriny, návrh neobsahuje žiadnu bližšiu úpravu jeho právnej povahy, spôsobu tvorby, kritérií aplikácie ani pravidiel určovania subjektov, ktorých sa bude týkať.</p> <p>Nie je zrejmé:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ktoré zariadenia budú do plánu zaradené, - podľa akých kritérií bude plán vytváraný, - podľa akých pravidiel bude určované poradie obmedzovania výroby, - akým spôsobom bude zabezpečené dodržanie princípov transparentnosti a nediskriminácie, - akým spôsobom bude zabezpečené dodržanie zásady proporcionality, - akým spôsobom bude zabezpečené dodržanie pravidiel prednostného dispečingu, - aký bude vzťah plánu prerušenia výroby k redispečingu podľa práva Európskej únie, - aký bude vzťah plánu prerušenia výroby k Plánu obrany sústavy podľa nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2196, - akým spôsobom bude zabezpečená kompenzácia dotknutých výrobcov, - aké budú práva a povinnosti dotknutých účastníkov trhu. <p>Nie je zrejmé, čo sa rozumie pod pojmom „vysokou neplánovanou výrobou“, ani aké konkrétne situácie majú viesť k aktivácii plánu prerušenia výroby.</p> <p>Rovnako považujeme za nejednoznačnú formuláciu „najmä z obnoviteľných zdrojov“, z ktorej nie je zrejmé, či sa opatrenie týka všetkých výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo je ustanovenie obmedzené určitými inštalovanými výkonmi daného zariadenia.</p> <p>Za problematické považujeme aj to, že návrh neobsahuje odkaz na konkrétne ustanovenie zákona, z ktorého predmetné oprávnenie vyplýva a tak nie je jednoznačné, aké oprávnenie SEPS sa touto zmenou realizuje, a teda či sa jedná o opatrenie týkajúce sa právnej úpravy redispečingu alebo nie. Rovnako je otázne, či pri takomto obmedzení vzniká príslušnému výrobcovi nárok na kompenzáciu.</p> <p>Takto formulované ustanovenie vytvára neurčitý a právne nepredvídateľný rámec pre budúce obmedzovanie výroby elektriny bez jasne definovaných pravidiel.</p>

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

I. ABSENCIA TRANSPARENTNÝCH A NEDISKRIMINAČNÝCH KRITÉRIÍ

Podľa článku 13 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 sa redispečing musí zakladať na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách.

Článok 13 ods. 5 uvedeného nariadenia zároveň vyžaduje, aby požiadavky súvisiace so zachovaním spoľahlivosti a bezpečnosti elektrizačnej sústavy vychádzali z transparentných a nediskriminačných kritérií.

Navrhovaná úprava neobsahuje žiadne kritériá, na základe ktorých má byť plán prerušenia výroby vytváraný alebo aktivovaný.

Zároveň neodkazuje ani na inú schválenú metodiku alebo regulačný dokument, v ktorom by boli tieto kritériá dostatočne konkrétne upravené.

Osobitne poukazujeme na skutočnosť, že ani existujúca úprava redispečingu v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa prenosovej sústavy neobsahuje podrobné pravidlá určovania poradia zásahov do výroby elektriny, metodiku výberu dotknutých zariadení ani kritériá minimalizácie redispečingu výroby z obnoviteľných zdrojov energie.

Predložený návrh tento nedostatok neodstraňuje. Naopak, zavádza nový mechanizmus obmedzovania výroby elektriny bez toho, aby takéto kritériá sám obsahoval alebo aby jednoznačne odkazoval na inú metodiku, v ktorej by boli transparentne upravené.

Nie je preto možné overiť, či bude uplatňovanie plánu prerušenia výroby objektívne, transparentné a nediskriminačné.

Účastníci trhu tak ani po prijatí navrhovanej zmeny nebudú vedieť predvídať, podľa akých pravidiel budú jednotlivé výrobné zariadenia vyberané na obmedzenie alebo prerušenie výroby.

II. NEJASNÝ VZŤAH K REDISPEČINGU PODĽA NARIADENIA (EÚ) 2019/943

Podľa článku 2 bodu 26 nariadenia (EÚ) 2019/943 je redispečing opatrením spočívajúcim v zmene výroby alebo zaťaženia s cieľom zabezpečiť bezpečnosť sústavy alebo odstrániť preťaženie.

Plán prerušenia výroby má podľa návrhu slúžiť práve na riešenie problémov výkonovej bilancie elektrizačnej sústavy a na obmedzovanie výroby elektriny.

Návrh však nevysvetľuje, či ide o redispečing, podklad pre redispečing alebo samostatný právny inštitút.

V dôsledku toho nie je možné overiť jeho súlad s článkom 13 nariadenia (EÚ) 2019/943.

III. NAVRHOVANÝ MECHANIZMUS VYKAZUJE ZNAKY NETRHOVÉHO REDISPEČINGU

Navrhované ustanovenie predpokladá vytvorenie plánu zariadení, ktorým bude možné obmedzovať alebo prerušovať výrobu elektriny.

Z návrhu nevyplýva:

- existencia súťažného mechanizmu,
- existencia cenových ponúk,
- existencia trhového výberu zdrojov,
- existencia ekonomickej optimalizácie zásahov.

Navrhovaný mechanizmus preto vykazuje znaky netrhového redispečingu.

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

Návrh však neumožňuje overiť splnenie podmienok, za ktorých je netrhový redispečing podľa práva Európskej únie prípustný.

SEPS zároveň nepreukázala, prečo nie je možné riešiť predmetné situácie prostredníctvom existujúcich trhových nástrojov redispečingu.

IV. NESÚLAD S ČLÁNKOM 13 ODS. 5 NARIADENIA (EÚ) 2019/943

Aj v prípade, ak by sa malo za to, že navrhovaný plán predstavuje redispečing alebo podklad pre redispečing, návrh neumožňuje overiť splnenie požiadaviek článku 13 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2019/943.

Prevádzkovatelia sústav sú povinní:

- a) zabezpečiť schopnosť sústavy prenášať elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kogeneráciou pri čo najmenšom možnom redispečingu,
- b) prijímať vhodné sieťové a trhové opatrenia s cieľom minimalizovať zostupný redispečing elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kogeneráciou,
- c) zabezpečiť dostatočnú flexibilitu sústav.

Návrh neobsahuje žiadne vysvetlenie:

- aké sieťové opatrenia boli prijaté,
- aké trhové opatrenia boli prijaté,
- prečo existujúce opatrenia nie sú postačujúce,
- akým spôsobom bude zabezpečená minimalizácia zásahov do výroby z obnoviteľných zdrojov energie,
- akým spôsobom bude zabezpečené, aby bol redispečing využívaný len v nevyhnutnom rozsahu.

Osobitne poukazujeme na to, že článok 13 ods. 5 písm. a) umožňuje pri plánovaní sústavy zohľadňovať len limitovaný redispečing výroby z obnoviteľných zdrojov energie, pričom prevádzkovateľ sústavy musí transparentným spôsobom preukázať ekonomickú efektívnosť takéhoto riešenia.

Takéto preukázanie v rámci predloženého návrhu absentuje.

V. ABSENCIA TECHNOLOGICKEJ NEUTRALITY

Návrh explicitne identifikuje ako problém „vysokú neplánovanú výrobu najmä z obnoviteľných zdrojov“.

Takéto zameranie na konkrétnu skupinu výrobcov vyvoláva pochybnosti o súlade s princípom technologickej neutrality a nediskriminácie.

Zároveň nie je vysvetlené, prečo nemožno problémy výkonovej bilancie riešiť prostredníctvom:

- podporných služieb,
- akumulácie elektriny,
- agregácie flexibility,
- riadenia odberu,
- trhového redispečingu,
- protiobchodu.

VI. EXISTENCIA INÝCH PRÁVNÝCH NÁSTROJOV

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

Právny poriadok Slovenskej republiky aj prevádzkový poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy už obsahujú nástroje určené na riešenie problémov bezpečnosti a preťaženia sústavy.

Medzi tieto nástroje patria najmä:

- podporné služby,
- havarijné rezervy,
- zmena topológie sústavy,
- redispečing,
- protiobchod.

Návrh neobsahuje žiadne vysvetlenie, prečo tieto existujúce nástroje nie sú dostatočné a prečo je potrebné vytvárať nový mechanizmus označený ako plán prerušenia výroby.

VII. ABSENCIA PRAVIDIEL KOMPENZÁCIE

Podľa článku 13 ods. 2 a 7 nariadenia (EÚ) 2019/943 musia byť zdroje využívané na redispečing finančne kompenzované.

Redispečing preto podľa práva Európskej únie nepredstavuje bezodplatný zásah do prevádzky výrobného zariadenia.

Navrhované ustanovenie však vôbec nerieši otázku:

- náhrady nákladov,
- kompenzácie ušlých príjmov,
- spôsobu výpočtu kompenzácie,
- ani spôsobu odškodnenia dotknutých výrobcov.

VIII. NEJASNÝ VZŤAH K EXISTUJÚCEJ ÚPRAVE REDISPEČINGU A VZNIK PRÁVNEJ NEISTOTY

Prevádzkový poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy už obsahuje samostatnú úpravu redispečingu vrátane definície redispečingu, podmienok jeho využitia, spôsobu oceňovania redispečingu a pravidiel úhrady poskytovaných služieb.

Navrhovaný článok 8 ods. 2 písm. d) však zavádza nový inštitút označený ako „plán prerušenia výroby“.

redispečingu.

Nie je zrejmé:

- či plán prerušenia výroby predstavuje redispečing,
- či predstavuje podklad pre redispečing,
- alebo či ide o samostatný mechanizmus obmedzovania výroby elektriny.

Takáto neurčitosť vytvára významnú právnu neistotu pri určovaní právneho režimu zásahov do výroby elektriny.

IX. ZÁSAH DO LEGITÍMNYCH OČAKÁVANÍ INVESTOROV

Navrhovaná úprava vytvára nový mechanizmus umožňujúci obmedzovanie výroby elektriny bez transparentných pravidiel, bez jasných kritérií výberu a bez vopred definovaného kompenzačného mechanizmu.

Takýto postup je spôsobilý zasiahnuť do legitímnych očakávaní vlastníkov a prevádzkovateľov výrobných zariadení, ktorí realizovali svoje investície v prostredí založenom na predvídateľnosti regulačného rámca a na pravidlách vyplývajúcich z práva Európskej únie.

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

X. ROZPOR SO ZÁSADOU TRANSPARENTNOSTI, PROPORCIONALITY A PREFERENCIE TRHOVÝCH RIEŠENÍ PODĽA NARIADENIA (EÚ) 2017/2196

Článok 4 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2196 vyžaduje, aby opatrenia prijímané na zabezpečenie bezpečnosti a stability sústavy spĺňali zásady transparentnosti, proporcionality, nediskriminácie a aby sa pokiaľ možno využívali trhové riešenia.

Predložený návrh však neobsahuje:

- kritériá výberu dotknutých zariadení,
- poradie zásahov,
- rozsah obmedzenia výroby,
- podmienky aktivácie,
- spôsob posudzovania nevyhnutnosti zásahu,
- ani preukázanie nemožnosti využitia trhových riešení.

Nie je preto možné overiť, či navrhované opatrenie spĺňa požiadavky proporcionality, transparentnosti a hospodárnosti vyžadované právom Európskej únie.

XI. ABSENCIA PROCESNÝCH GARANCIÍ DOTKNUTÝCH ÚČASTNÍKOV TRHU

Navrhovaný plán prerušenia výroby sa dopĺňa do článku 8 upravujúceho dispečerské opatrenia pri prevádzke a riadení elektrizačnej sústavy.

Systematické zaradenie navrhovaného ustanovenia do článku 8 vytvára dojem, že ide o opatrenie určené na riešenie mimoriadnych alebo bezpečnostných prevádzkových stavov elektrizačnej sústavy, ktoré sú predmetom úpravy nariadenia (EÚ) 2017/2196.

Napriek tomu návrh neobsahuje žiadne ustanovenia upravujúce:

- spôsob identifikácie dotknutých výrobcov,
- spôsob ich informovania,
- podmienky aktivácie opatrenia,
- pravidlá komunikácie medzi PPS a dotknutými subjektmi,
- práva a povinnosti účastníkov trhu počas realizácie opatrenia,
- spôsob ukončenia opatrenia,
- ani možnosť preverenia alebo preskúmania postupu PPS.

Na rozdiel od ostatných dispečerských opatrení upravených v článku 8 ods. 2 návrh neposkytuje dotknutým výrobcom žiadne procesné garancie ani mechanizmy súčinnosti.

Výrobcovia, ktorých sa opatrenie môže priamo dotknúť, tak nemajú možnosť vopred identifikovať podmienky, za ktorých bude ich výroba obmedzená, ani pravidlá, podľa ktorých bude PPS postupovať.

Navrhované ustanovenie tak vytvára mechanizmus významného zásahu do trhu bez primeraných procesných záruk pre dotknutých účastníkov.

ZÁVER

Navrhované ustanovenie vytvára nový mechanizmus obmedzovania výroby elektriny, ktorý vykazuje znaky netrhového redispečingu, avšak bez preukázania splnenia podmienok ustanovených právom Európskej únie.

Vyhodnotenie pripomienok z verejnej konzultácie k zmene Dispečerského poriadku PPS

	<p>Súčasne neobsahuje transparentné a nediskriminačné kritériá, nerieši otázku finančnej kompenzácie, nepreukazuje splnenie požiadaviek článku 13 nariadenia (EÚ) 2019/943, nevymedzuje vzťah k existujúcej úprave redispečingu ani k opatreniam podľa nariadenia (EÚ) 2017/2196 a neposkytuje dotknutým účastníkom trhu primerané procesné garancie.</p> <p>Preto navrhujeme, aby bolo novo navrhované písmeno d) vypustené z článku 8 odseku 2 dispečerského poriadku.</p>
<p>Stanovisko SEPS</p>	<p>Doplnenie písmena d) v článku 8 odseku 2 Dispečerského poriadku odzrkadľuje novelizáciu zákona 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá prebehla v roku 2025. Pri spomenutej novelizácii bolo v § 20 ods. 4 za písmeno b) vložené nové písmeno c), ktoré znie:</p> <p>„c) prerušenie výroby elektriny“.</p> <p>Doterajšie písmená c) až g) sa označili ako písmená d) až h).</p> <p>§ 20 Zákona o energetike špecifikuje možnosti a povinnosti subjektov pri predchádzaní stavu núdze v elektroenergetike a počas stavu núdze v elektroenergetike. Doplnenie písmena c) je jedným z možných obmedzujúcich opatrení, ktorým je možné prinavrátiť elektrizačnú sústavu SR do štandardného režimu v rozsahu prevádzkových limitov bezpečnosti.</p> <p>Tak ako pri iných obmedzujúcich opatreniach, aj pri „prerušení výroby elektriny“ je upresnenie vykonávania tohto opatrenia definované v nižšej legislatíve.</p> <p>Plán prerušenia výroby bude preto vypracovaný striktnie v zmysle požiadaviek príslušnej legislatívy a bude rešpektovať technické požiadavky jednotlivých technológií výrobných zariadení s cieľom o čo najúčinnejší dopad pri jeho prípadnej aktivácii s čo najmenším počtom obmedzení jednotlivých výrobných zdrojov. Detaily budú uvedené vo vyhláske MH SR a v ďalších predpisoch.</p> <p>Opatrenie bude aplikované výlučne v neštandardnom režime, a to pri predchádzaní stavu núdze v elektroenergetike alebo počas stavu núdze v elektroenergetike v súlade s vyhláškou MH SR. V tomto režime už sú vyčerpané všetky trhové a netrhové možnosti prinavrátenia sústavy do štandardného stavu v rámci technických limitov takejto prevádzky.</p> <p>Preto sa pri takomto stave uplatňujú špecifické finančné kompenzácie, ktoré sa netýkajú len obnoviteľných zdrojov, ale všetkých účastníkov trhu s elektrinou.</p> <p>Aktualizácia Dispečerského poriadku - písmena d) do článku 8 odseku 2 teda reflektuje doplnenia Zákona o energetike, a je teda v súlade so znením nadradenej legislatívy a v zmysle možností/limitov vykonania obmedzujúceho opatrenia v reálnej prevádzke.</p>
<p>Akceptácia</p>	<p>Neakceptované</p>